

Innlandet fylkeskommune
Postboks 4404 Bedriftssenteret
2325 HAMAR

Deres ref.:
2022/14266-10

Vår ref.:
23/11796 - 8 / ARGHO

Dato:
21.06.2024

Innlandsstrategien 2024-2028 (2035) - høringsuttalelse fra Gjøvik kommune

Gjøvik kommune viser til forslag til Innlandet fylkeskommunes høringsforslag for Innlandsstrategien 2024 – 2028 (2025), mottatt 8. mai 2024. Formannskapet i Gjøvik kommune behandlet høringsutkast til Innlandsstrategien i sak 120/2024, 19. juni 2024 og, fattet vedtak om å sende høringsuttalelse.

Høringsuttalelse fra Gjøvik kommune

Gjøvik kommune vil berømme fylkeskommunens utkast til Innlandsstrategi, og spesielt det grundige og omfattende kunnskapsgrunnlaget som også vil være relevant for Gjøvik kommune å benytte seg av i arbeidet med kommunens strategiske planer. Gjøvik kommune ser det som positivt at fylkeskommunen nå har ryddet opp i flere eldre regionale planer og strategier, og at det nå foreligger et felles rammeverk for hele fylket.

Kommunesektoren og fylkeskommunene er to viktige forvaltningsnivåer og samfunnsaktører med ulike ansvar. Gjøvik kommune vil påpeke at det er vesentlig at fylkeskommunen i viktige prosesser, som for eksempel arbeidet med Innlandsstrategien, legger opp en fremdrift med høringsfrister som gjør at kommunene kan gjennomføre gode interne prosesser med politisk involvering i høringsperiodene.

Gjøvik kommune støtter fylkeskommunen i valget om å holde fast på en overordnet innretning der visjon og innsatsområder står fast. Intensjonen med overordnet og strategiske planverk er at de skal ha langsiktige perspektiver. Implementering og innrulling av overordnede strategier er tidkrevende, og det fremstår som lite rasjonelt om det skal gjøres vesentlige endringer hvert fjerde år. Videre er det begrunnet med at fylkeskommunen ønsker at planstrategien skal være gjenkjennelig. Gjennom de tre regionale planene, vedtatt i 2023, er det sikret oppdatert planverk for utvikling og prioriteringer de neste årene.

Gjøvik kommune ser at innsatsområdene til Innlandet fylkeskommune ivaretar sentrale utfordringer og viktige utviklingstrekk. Samfunnet har endret seg de siste årene, hvor omstilling til et mer bærekraftig samfunn med bedre og mer robust ressursforvaltning og tjenesteutvikling er viktig. Dette gjelder også for Gjøvik kommune.

Gjøvik kommune skal i gang med revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Sett opp mot de fire innsatsområdene i Innlandsstrategien, vurderer Gjøvik kommune at Innlandsstrategien har en innretning som støtter opp under de sentrale utviklingsområdene som kommuneplanen også må løfte frem.

Innlandet fylkeskommunes plangrunnlag og strategier vurderes som både relevante og viktige i det videre arbeidet. Gjøvik kommune støtter forslaget om en ny strategi for samferdsel.

Innlandssamfunnet skal ha robust og bærekraftig infrastruktur som tåler framtidige utfordringer og sikrer samfunnets grunnleggende behov. Blant annet betyr det at byer og regionsentre skal være attraktive, levende og tilgjengelige. Funksjonell og sterk transport på veg og bane er også viktig. I forslaget legges det frem til at en samferdselsstrategi blant annet skal brukes til påvirkning på arbeidet med NTP og arbeid opp mot statlige myndigheter. Dette mener Gjøvik kommune er viktig.

Gjøvik har stort behov for store investeringer knytte til sentrale hovedferdselsårer. Spesielt gjelder dette hovedtransportårene rv.4 og fylkesveg 33. Det er behov for betydelig forbedring i infrastrukturen som sikrer en mer likevektig balanse sett opp mot investeringer på E6 og jernbane som skjer på østsiden av Mjøsa. Slik det er i dag har «Vest-Oppland» betydelig svakere infrastruktur, og forslag til nasjonal transportplan har ikke gitt noen midler til vårt område. Dette er svært uheldig.

Gjøvik kommune vil videre påpeke at regionale planer må ha en innretning og tydelig mål som bidrar til mer likhet i standard og investeringer på vegnettet, som sikrer framtidsrettet og forutsigbart transportsystem. Spesielt viktig er det for Gjøvik med ny løsning for rv.4 fra Hunndalen til Mjøsbrua, fylkesveg 33 og sammenkoblingen av disse. Det vil være svært uheldig for Gjøvik med en løsning for rv. 4 der bare en strekning blir bygd ut, eller at det etableres en ufullstendig løsning både gjennom byområdet og nord for sentrum.

Gjøvik kommune har en tydelig forventning om at Innlandet fylkeskommune har fokus på både utbedring og prioritering av hovedtransportårer og kollektivtilbudet som skal betjene det nye hovedsykehus. Det handler om økt antall reiser knyttet til arbeidsplasser på sykehuset. Dette handler om pasienttrygghet og sikkerhet for innbyggere om forutsigbar, rask og trygg veg til sykehuset.

Gjøvik kommune vil, som medlemskommune i ATS Mjøsbyen, vise til intensjonene med samarbeidet; å utvikle en felles bo- og arbeidsmarkedsregion og flere grønne reiser. Samferdselsstrategien vil være viktig i samspill med staten om NTP. Det vil være viktig, slik kommunen ser det, at en samferdselsstrategi for Innlandet understøtter Mjøsbyen-samarbeidet.

Det er videre viktig for Gjøviks utvikling knyttet til både bolig- og arbeidser, at det sikres en funksjonell og framtidsrettet infrastruktur. Det trekkes frem at gode kollektivtilbud er viktig for barn og unges livskvalitet. Gjøvik kommune vil påpeke at et godt kollektivtilbud vil være viktig fremover, noe som underbygges i «Unge stemmer for Innlandet – en perspektivmelding». Et godt kollektivtilbud har stor betydning for å kunne delta på aktiviteter og å ta seg enkelt omkring. Det vil også gjøre transport til skole og arbeidsplass enklere for flere. Totalt skaper dette større fleksibilitet og handlingsrom ved at en større bo- og arbeidsmarkedsregion blir mer tilgjengelig for flere.

Gjøvik kommune har et konkret innspill til kapittel Industri. I siste avsnitt står det at Innlandet har nasjonalt ledende miljøer innen AR/VR, spillutvikling og informasjonssikkerhet. Gjøvik kommune vil oppfordre til at dette endres til «ledende miljøer innen AR/VR og spillutvikling, og internasjonalt ledende miljøer innen informasjonssikkerhet». I tillegg bør det vurderes om avsnittet suppleres med: «Innlandet har nasjonalt/internasjonalt ledende miljøer innen manufacutring/vareproduserende industri». Under avsnittet Utdanning og livslang læring, vil Gjøvik kommune påpeke at i tillegg til fagutdannelse, har Innlandet sterke teknologimiljøer, som rekrutteres fra realfagselever. Det er derfor viktig for Innlandet også har en særskilt satsing på realfag.

Med hilsen

Ragnhild Hoel
Samfunnsplanlegger

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg

Protokoll_Innlandsstrategi 2588749 21.06.2024

Mottakere

Innlandet fylkeskommune Postboks 4404 Bedriftssenteret 2325 HAMAR

Arkiv: FE-025
JournalpostID: 24/38784
Saksbehandler: Ragnhild Hoel
Dato: 24.05.2024

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
120/2024	Formannskapet	19.06.2024

Innlandsstrategien 2024 - 2028 - høringsinnspill fra Gjøvik kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Formannskapet ber kommunedirektøren utarbeide høringssvar til Innlandsstrategien 2024-2028 fra Gjøvik kommune med utgangspunkt i momentene fra egenvurderingen i denne saken.

Vedlegg i saken:

07.06.2024 Innlandsstrategien 2024-2028 Saksframlegg
11.06.2024 Innlandsstrategien 2024-2028 – høring (1)

Formannskapet 19.06.2024:

Behandling:

Som innstillingen.
Enstemmig vedtatt.

FOR- 120/2024 Vedtak:

Formannskapet ber kommunedirektøren utarbeide høringssvar til Innlandsstrategien 2024-2028 fra Gjøvik kommune med utgangspunkt i momentene fra egenvurderingen i denne saken.

Fakta

Innlandet fylkeskommune har lagt forslag til Innlandsstrategi for perioden 2024 – 2028 ut til høring med høringsfrist 1. juli. Gjøvik kommune kan utarbeide høringsinnspill til forslaget.

Det er behov for politiske innspill til høringssvaret. Etter behandlingen vil kommunedirektøren innarbeide innspillene i et høringsbrev som sendes til innlandet fylkeskommune.

Bakgrunn

Innlandsstrategien er Innlandets regionale planstrategi, og er den eneste regionale planen som er lovpålagt etter plan- og bygningsloven på regionalt nivå. Forslag til Innlandsstrategi skal, etter vedtak, erstatte gjeldende planstrategi for 2020 – 2024.

Intensjonen med regional planstrategi er å legge til rette for politisk debatt om viktige utfordringer og utviklingsmuligheter for Innlandet, og hvilke spørsmål som er viktig å prioritere for å fremme ønsket samfunnsutvikling. Denne planstrategien skal også avklare behov for nye regionale planer i perioden. Planbehovet skal vurderes ut i fra hva som er de viktigste regionale utfordringene med utgangspunkt i aktuelt kunnskapsgrunnlag.

Gjeldende Innlandsstrategi er bygd på FNs bærekraftsmål, som er fulgt opp i regionale planer, budsjett og utviklingsarbeid i Innlandet fylkeskommune. Strategien har fire tverrfaglige innsatsområder: Innbyggere, innovasjon, inkludering og infrastruktur. Gjeldende strategi fastsatte behov for tre regionale planer; regional plan for det inkluderende Innlandet, regional plan for klima, energi og miljø, og regional plan for samfunnsikkerhet. Disse planene ble vedtatt i 2023, og har tidsperspektiv frem til 2030/2035. Erfaringene med gjeldene planstrategi viser at den er godt kjent og forankret både politisk og administrativt.

Revisjonsprosessen

Viktig i revisjonsprosessen har vært overføring av kunnskap til nytt fylkesting, og sikre en effektiv prosess. Det har vært føringer på at revisjonen skal være gjenkjennelig, og at medvirkningen skal være på et moderat nivå. I tillegg til kunnskapsgrunnlag, rapport fra medvirkningsarbeidet, folkehelseoversikten (lovpålagt), er de tre omtalte regionale planene sentrale dokumenter i arbeidet. Videre er det lagt vekt på at fylkeskommunens planer og strategier skal få en tydelig sammenheng. De unges perspektivmelding og Areal- og naturregnskap for Innlandet er også del av grunnlaget.

Kunnskapsgrunnlaget er bygd på seks overordnede temaer:

- Sosial bærekraft
- Miljømessig bærekraft
- Økonomisk bærekraft
- Samfunnsikkerhet
- Samarbeid og demokrati
- Folkehelseoversikten

Kunnskapsgrunnlaget kan leses her: <https://innlandetfylke.no/tjenester/plan-statistikk-og-folkehelse/innlandsstrategien/kunnskapsgrunnlag-for-innlandsstrategien-2024-2028/>

Innlandet fylkeskommunes visjon, «Eventyrlige muligheter», foreslås videreført. Langsiktige utviklingsmål for å nå visjonen er også videreført:

- Bærekraftig ressursforvaltning som gir utvikling og nye arbeidsplasser.
- Levende lokalsamfunn med bærekraftige byer, tettsteder og bygder.
- At aktører i fylket vårt får større nasjonal betydning og synlighet.

Det samme gjelder også for de fire satsingsområdene; innbyggere, innovasjon, inkludering og infrastruktur.

Gjennom rulleringen er det tatt inn nye nasjonale rammer, ny kunnskap og funn fra medvirkningen. Satsingsområdene er videreført, men er fornyet og utdypet med sentrale temaer:

- Natur og arts mangfold
- Forsvar og beredskap
- Kraftforsyning og strømnnett
- Kompetanse og arbeidskraft
- Mangfoldig og inkluderende arbeidsliv
- By- og regionstruktur

Høringsforslaget foreslår ingen nye regionale planer i perioden. De tre regionale planene, tabell under, ble vedtatt i 2023 og fastsetter oppfølging gjennom strategier. Plangrunnlaget er derfor både oppdatert og nytt, og sikrer videre utvikling av Innlandssamfunnet.

Oversikt over gjeldende regionale planer:

Regional planer	Vedtatt	Nye strategier som følger opp regionale planer	
Regional plan for det inkluderende Innlandet	2023 (videreføres)	<ul style="list-style-type: none"> · Livskvalitet-strategi for Innlandet · Frivillighetsstrategi for Innlandet · Innlandet universelt utformet 2030 · Kompetansestrategi for Innlandet · Strategi for fleksibel og desentralisert høyere utdanning 	
Regional plan for samfunnstryggleik	2023 (videreføres)		
Regional plan for klima, energi og miljø	2023 (videreføres)	<ul style="list-style-type: none"> · Reiselivsstrategi for Innlandet · Innlandsporteføljen · Energistrategi for Innlandet 	

I tillegg er det i Innlandsstrategien 2020 – 2024 forankret:

- FoUi-strategi for Innlandet

I forslag til ny Innlandsstrategi 2024 – 2028, er det forslag om en ny strategi: Ny samferdselsstrategi for Innlandet. I tillegg har Fylkestinget stilt spørsmål om behov for regional plan eller strategi for forsvarsindustrien og økt nordisk samarbeid for aktørene i forsvars- og sikkerhetsindustrien i Innlandet. Dette spørsmålet overlates det til å svares ut som del av høringen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det gir ingen økonomiske eller administrative konsekvenser å gi høringsuttalelse til Innlandsstrategien.

Miljømessige konsekvenser

Det gir ingen miljømessige konsekvenser å gi høringsuttalelse til Innlandsstrategien.

Det bemerkes imidlertid at det i 2023 ble vedtatt slik plan: Regional plan for klima, energi og miljø.

Konsekvenser for folkehelsen

Høringsuttalelsen til ny Innlandsstrategi har ikke isolert sett noen direkte konsekvenser for folkehelsen og de viktige innsatsområdene i kommunens folkehelseoversikt. Selve innholdet i plandokumentene har imidlertid betydning for dette, men på et overordnet nivå i denne sammenheng.

Egenvurdering

Gjøvik kommune kan gi høringsuttalelse til forslag til ny Innlandsstrategi 2024-2028.

Kommunedirektøren foreslår at det gis slik høringsuttalelse, og at denne baserer seg på punktene og forslagene i egenvurderingen under:

Innlandsstrategien er den eneste lovpålagte planen på regionalt nivå, og er slik sett «samfunnsplanen» for fylkeskommunen. Gjeldende Innlandsstrategi 2020 – 2024 der i ferd med å gå ut, og Innlandet fylkeskommune har nå utarbeidet forslag til revidert planstrategi. Planstrategien er langsiktig med 12 års perspektiv, men rulleres hvert fjerde år. Innlandsstrategien gir retning og viser prioritert politikk for Innlandssamfunnet. Intensjonen med strategien er å svare på hvordan det regionale nivået skal møte fremtidens utfordringer og realisere de mulighetene som finnes.

Gjøvik kommune vil berømme fylkeskommunens utkast til Innlandsstrategi, og spesielt det grundige og omfattende kunnskapsgrunnlaget som også vil være relevant for Gjøvik kommune å benytte seg av i arbeidet med kommunens strategiske planer. Gjøvik kommune ser det som positivt at fylkeskommunen nå har ryddet opp i flere eldre regionale planer og strategier, og at nå foreligger et felles rammeverk for hele fylket.

Kommunesektoren og fylkeskommunene er to viktige forvaltningsnivåer og samfunnsaktører med ulike ansvar. Gjøvik kommune vil påpeke at det er vesentlig at fylkeskommunen i viktige prosesser, som for eksempel arbeidet med Innlandsstrategien, legger opp en fremdrift med høringsfrister som gjør at kommunene kan gjennomføre gode interne prosesser med politisk involvering i høringsperiodene.

Gjøvik kommune støtter fylkeskommunen i valget om å holde fast på en overordnet innretningen ved at visjon og innsatsområder står fast. Intensjonen med overordnet og strategiske planverk er at de skal ha langsiktige perspektiver. Implementering og innrulling av overordnede strategier er tidkrevende, og det fremstår som lite rasjonelt om det skal gjøres vesentlige endringer hvert fjerde år. Videre er det begrunnet med at fylkeskommunen ønsker at planstrategien skal være gjenkjennelig. Gjennom de tre regionale planene, vedtatt i 2023, er det sikret oppdatert planverk for utvikling og prioriteringer de neste årene.

Gjøvik kommune ser at innsatsområdene til Innlandet fylkeskommune ivaretar sentrale utfordringer og viktige utviklingstrekk. Samfunnet har endret seg de siste årene, hvor omstilling til et mer bærekraftig samfunn med bedre og mer robust ressursforvaltning og tjenesteutvikling er viktig. Dette gjelder også for Gjøvik kommune. Innsatsområdene kan oversettes til kommunens innsatsområder.

Gjøvik kommune skal i gang med revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Sentrale temaer kommuneplanen sannsynligvis vil omhandle er klimaendringer og klimatilpassing, økt bolyst, beholde og rekruttere arbeidskraft, tilhørighet og deltagelse, demografiutvikling og samfunnssikkerhet og beredskap. Sett opp mot de fire innsatsområdene som ligger i Innlandsstrategien, vurderer Gjøvik kommune at Innlandsstrategien har en innretning som støtter opp under de sentrale utviklingsområdene som kommuneplanen også må løfte frem. Plangrunnlaget og strategiene vurderes som både relevante og viktige i det videre arbeidet. En supplering med en samferdselsstrategi vurderes som relevant og som et viktig grep.

Gjøvik kommune støtter forslaget om en ny strategi for samferdsel. Innlandssamfunnet skal ha robust og bærekraftig infrastruktur som tåler framtidige utfordringer og sikrer samfunnets grunnleggende behov. Blant annet betyr det at byer og regionsentre skal være attraktive, levende og tilgjengelige. Funksjonell og sterk transport på veg og bane er også viktig. I forslaget legges det frem til at en samferdselsstrategi blant annet skal brukes til påvirkning på arbeidet med NTP og arbeid opp mot statlige myndigheter. Dette mener kommunen er viktig.

Gjøvik har stort behov for store investeringer knytte til sentrale hovedferdselsårer. Spesielt gjelder dette hovedtransportårene rv.4 og fylkesveg 33. Det er behov for betydelig forbedring i infrastrukturen som sikrer en mer likevektig balanse sett opp mot E6- og jernbaneutbygging på østsiden av Mjøsa. Slik det er i dag har «Vest-Oppland» betydelig svakere infrastruktur, og forslag til nasjonal transportplan har ikke gitt noen midler til vårt område. Dette er svært uheldig.

Gjøvik kommune vil videre påpeke at regionale planer må ha en innretning og tydelig mål som bidrar til mer likhet i standard og investeringer på vegnettet, som sikrer framtidsrettet og forutsigbart transportsystem. Spesielt viktig er det for Gjøvik med ny løsning for rv.4 fra Hunndalen til Mjøsbrua, fylkesveg 33 og sammenkoblingen av disse. Det vil være svært uheldig for Gjøvik med en løsning for rv. 4 der bare en strekning blir bygd ut, eller at det etableres en ufullstendig løsning både gjennom byområdet og nord for sentrum.

Gjøvik kommune har en tydelig forventning om at Innlandet fylkeskommune har fokus på både utbedring og prioritering av hovedtransportårer og kollektivtilbudet som skal betjene det nye hovedsykehus. Det handler om økt antall reiser knyttet til arbeidsplasser på sykehuset. Dette handler om pasienttrygghet og sikkerhet for innbyggere om forutsigbar, rask og trygg veg til sykehuset.

Gjøvik kommune vil, som medlemskommune i ATS Mjøsbyen, vise til intensjonene med samarbeidet; å utvikle en felles bo- og arbeidsmarkedsregion og flere grønne reiser. Samferdselsstrategien vil være viktig i samspill med staten om NTP. Det vil være viktig, slik kommunen ser det, at samferdselsstrategien for Innlandet understøtter Mjøsbyen-samarbeidet.

Det er videre viktig for Gjøviks utvikling knyttet til både bolig- og arbeidsplassutvikling, at det sikres en funksjonell og framtidsrettet infrastruktur.

Det trekkes frem at gode kollektivtilbud er viktig for barn og unges livskvalitet. Gjøvik kommune vil påpeke at et godt kollektivtilbud vil være viktig fremover, noe som underbygges i «Unge stemmer for Innlandet – en perspektivmelding». Et godt kollektivtilbud har stor betydning for å kunne delta på aktiviteter og å ta seg enkelt omkring. Det vil også gjøre transport til skole og arbeidsplass enklere for flere. Totalt skaper dette større fleksibilitet og handlingsrom ved at en større bo- og arbeidsmarkedsregion blir mer tilgjengelig for flere.

Gjøvik kommune har et konkret innspill under kapittel Industri. I siste avsnitt står det at Innlandet har nasjonalt ledende miljøer innen AR/VR, spillutvikling og informasjonssikkerhet. Gjøvik kommune vil oppfordre til at dette endres til «ledende miljøer innen AR/VR og spillutvikling, og internasjonalt ledende miljøer innen informasjonssikkerhet». I tillegg bør det vurderes om avsnittet suppleres med: «Innlandet har nasjonalt/internasjonalt ledende miljøer innen manufactring/vareproduserende industri».

Under avsnittet Utdanning og livslang læring, vil Gjøvik kommune påpeke at i tillegg til fagutdanning, har Innlandet sterke teknologimiljøer, som rekrutteres fra realfagselever. Det er derfor viktig for Innlandet også har en særskilt satsning på realfag.

Alternative løsninger

Det legges ikke frem alternative løsninger. Formannskapet kan vurdere om deler av foreslåtte uttalelser skal tas ut, eller om nye og andre skal inn.

Konklusjon

Kommunedirektøren oppfatter at Innlandsstrategien, sammen med regionale planer med de tilhørende planlagte strategiene og supplert med en strategi for samferdsel, er dekkende. Det er kommunedirektørens oppfatning at Innlandets fylkeskommune både har et relevant og styringsdyktig planverk som er aktuelt i forhold til utvikling av Innlandssamfunnet i tråd med innsatsområdene.

Kommunedirektøren foreslå at det i denne saken utarbeides en høringsuttalelse til Innlandsstrategien 2024-2028 i tråd med egenerveringen i denne saken.

